

УДК 811.111'581:159.96

THE LINGUISTIC PECULIARITIES OF LEXICAL LEVEL
HYPNOSTYLISTIC PATTERN USAGE

ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ГІПНОСТИЛІСТИЧНИХ ШАБЛОНІВ
ЛЕКСИЧНОГО РІВНЯ

Карпенко М.Ю. / Карпенко М.Ю.

s.phil.s., as. prof. / к.філ.н., доц.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0308-5284>

Odessa I.I.Mechnikov National University, Odessa, Dvoryanska, 2, 65029

Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Одеса, вул.Дворянська, 2, 65082

Анотація. Мета даного дослідження – навести основні лінгвістичні шаблони китайської гіпнотичної комунікації, а також висвітлити основні лінгвальні особливості навіювань в китайськомовному гіпнотичному дискурсі. Було розглянуто гіпностилістичні шаблони, які використовуються гіпнотерапевтами задля формування стану гіпнотичного трансу. Серед гіпностилістичних шаблонів на лексичному рівні було виокремлено універсальні кількісні та модальні оператори (1912 випадки) й предикати усвідомлення (2187 випадків). Вони використовуються з великою частотністю і є важливими інструментами формування гіпнотичної комунікації.

Ключові слова: гіпнотичний дискурс, гіпностилістичні шаблони, універсальні оператори, предикати усвідомлення.

Abstract. The purpose of this study is to present the main linguistic patterns of Chinese hypnotic communication, as well as highlight the main lingual features of trance induction in Chinese hypnotic discourse. The hypnostylistic patterns used by the hypnotherapist to induce a hypnotic trance state are examined in this work. Among the hypnostylistic patterns at the lexical level universal quantitative and modal operators (1912 cases), and awareness predicates (2187 cases) were distinguished. They are used with great frequency and are important tools for the formation of hypnotic communication.

Key words: hypnotic discourse, hypnostylistic patterns, universal operators, awareness predicates.

Вступ

Гіпноз є одним з загальноприйнятих методів психотерапії, ефективність якого було клінічно доведено. **Актуальність** даної розвідки зумовлюється науковою зацікавленістю до лінгвальної репрезентації сугестії в різних дискурсах (Р.Бендлер, Д.Гріндер, М.Еріксон, Н.В.Кутуза, Цао Цзице, Бу Хе та ін.). Незначна кількість лінгвістичних розвідок з теми гіпнозу й їх фрагментарний характер робить цю спробу створити цілісне дослідження з цієї теми актуальним. **Мета** даного дослідження – навести деякі лінгвістичні шаблони китайської гіпнотичної комунікації, а також висвітлити основні

лінгвальні особливості навіювань в китайськомовному гіпнотичному дискурсі. **Об'єктом** дослідження є гіпнотичний дискурс в китайській мові, а **предметом** – механізми проведення гіпнотичного комунікативного акту в китайській мові. **Матеріалом** послуговували записи мовлення гіпнотерапевтів під час гіпнотичного сеансів китайською мовою сумарним обсягом близько 100 годин.

Основний текст

Розуміючи гіпноз як «стан свідомості, який включає фокусування уваги й зниження ступеня периферичного усвідомлення, що характеризується збільшенням можливості реакції на навіювання» [3], зважаємо на необхідність використання гіпнотичного мовлення оператором на всіх етапах здійснення гіпнотичної взаємодії. Це передбачає необхідність вживати певні лінгвістичні шаблони задля встановлення й підтримання стану гіпнозу. З метою адекватного позначення лінгвістичного дослідження трансогенних шаблонів гіпнотичного мовлення нами запропоновано термін **гіпностилістика**, а для посилення на виділення їх в текстах, що належать до гіпнотичного дискурсу – **метод гіпностилістичного аналізу**. Гіпнотичні **шаблони**, чи **патерни**, визначаються як «систематичні послідовності [вербальної] поведінки» [2, с. 129].

Частовживаним шаблоном лексичного рівня є **універсальні кількісні і модальні оператори** [1, с. 413], які можна пояснити як максимальну генералізацію за допомогою засобів вираження модальності й кількісних показників із уникненням абсолютизації. Наприклад, твердження □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ може викликати супротив з боку клієнта, оскільки психологічною якістю багатьох людей є шукати контрприклад для кожного генералізованого твердження. Натомість терапевт, який працює в рамках недирективного гіпнозу перефразує це твердження як □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ (слід зазначити наявність також пресупозиції в цьому твердженні, що клієнта поважають). Якщо говорити про модальні дієслова, то гіпнотерапевти, що працюють в недирективному форматі, уникають використання засобів вираження модальності, які мають відтінок абсолютизації, через можливість

останніх викликати супротив у клієнта. Наприклад, при розмові про майбутнє, для китайських гіпнотерапевтів є характерним оцінка вірогідності за допомогою дієслів 可能 та 不可能, які вказують на високу вірогідність, проте не на 100% вірогідність. Також універсальні модальні оператори можуть виражатись за допомогою лексичних засобів, що мають схоже значення, на кшталт 也许, 可能, 大概 тощо.

Наведемо приклади використання універсальних кількісних і модальних операторів:

- 可能 不可能 也许 大概 肯定 肯定 . В цьому прикладі ми бачимо універсальний модальний оператор, виражений за допомогою дієслова 可能 ;
- 可能 不可能 也许 大概 肯定 肯定 . В цьому прикладі ми бачимо універсальний модальний оператор 可能 ;
- 可能 不可能 也许 大概 肯定 肯定 . В цьому прикладі ми можемо побачити універсальний кількісний оператор 可能 і універсальні модальні оператори 可能 та 不可能 .

В нашій виборці універсальні кількісні й модальні оператори використовувались досить часто – було виявлено 1912 випадків.

Ще одним лінгвістичним шаблоном лексичного рівня є **предикати усвідомлення** [1, с. 379], які містять пресупозицію інгерентного знання клієнта про те, що навіюється за допомогою гіпнотичної комунікації. Прикладом може слугувати 可能 不可能 也许 大概, яке містить пресупозицію, що людина радіє, проте вона до цього цей факт ще не усвідомлювала. Цей шаблон є одним з базових інструментів гіпнотерапевта на лексичному рівні. В китайській мові найчастішими предикатами усвідомлення виступають 可能, 不可能 та 也许.

Можна навести наступні приклади:

- 可能 不可能 也许 大概 肯定 肯定 В цьому прикладі ми бачимо предикат усвідомлення 可能 ;

- □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ . В цьому прикладі ми бачимо предикат усвідомлення □ □ □ . Додатково тут можна побачити універсальний модальний оператор □ ;
- □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ В цьому прикладі ми бачимо предикат усвідомлення □ □ □ , за допомогою якого вводиться пресупозиція, що людина багато чого навчилась.

Предикати усвідомлення є частотним лінгвістичним шаблоном, який використовується задля створення сугестії, оскільки вони дозволяють ввести пресупозицію без привертання уваги до цього факту, оскільки увага привертається до факту усвідомлює клієнт щось чи ні, а існування того, що він має усвідомити, не піддається сумніву. В нашій виборці цей шаблон було зареєстровано 2187 разів.

Висновки

В статті було розглянуто гіпностилістичні шаблони, які використовуються гіпнотерапевтами задля формування стану гіпнотичного трансу у клієнта. Було висунуто пропозицію посылатись на галузь мовознавства, яка вивчає лінгвальні особливості гіпнотичного мовлення, за допомогою терміну **гіпностилістика**, а на процес виокремлення шаблонів гіпнотичного мовлення, що було описано – за допомогою терміну **гіпностилістичний аналіз**. Було виокремлено певні гіпностилістичні шаблони лексичного рівня, зокрема, універсальні кількісні та модальні оператори (1912 випадки) й предикати усвідомлення (2187 випадків). Вони використовуються з великою частотністю і є важливими інструментами формування гіпнотичної комунікації. В подальших розвідках планується висвітлити інші класи гіпностилістичних шаблонів, зокрема, гіпностилістичні шаблони синтаксичного рівня.

Література

1. Плигин А., Герасимов А. Руководство к курсу НЛП-Практик. - М.: КСП+, 2000. - 578 с.

2. Bandler R., Grinder J. Patterns of the Hypnotic Techniques of Milton H. Erickson, M.D. -Volume I. - Scotts Valley: Grinder & Associates, 1975. - 269 p.

3. Elkins G.R., Barabasz A.F. , Council J.R. , Spiegel D. Advancing research and practice: the revised APA Division 30 definition of hypnosis // International Journal of Clinical and Experimental Hypnosis. - 2015. - Vol. 63(1). - P. 1–9.